DOMSTOLENS DOM
av den 1 december 1965*

I mål 16/65

har Hessisches Finanzgericht gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

Firma C. Schwarze, Bremen,

klagande,

och

Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel, (myndighet för import och lagring av spannmål och foder), Frankfurt am Main,

motpart.

DOMSTOLEN

meddelar följande

dom

DOMSKÄL

Hänskjutandets karaktär

Av lydelsen av de frågor som ställts av Hessisches Finanzgericht framgår att den nationella domstolen är mindre intresserad av en tolkning av fördraget eller en

* Rättegångsspråk: tyska.

rättsakt som beslutats av gemenskapens institutioner, än av att enligt artikel 177 första stycket b erhålla ett förhandsavgörande angående en rättsakts giltighet.

I fråga 1–3 har Finanzgericht anfört de omständigheter som enligt dess mening inverkar på beslutets giltighet, medan samma domstol i fråga 4–6 har begärt EG-domstolens besked om rättsverkningarna av en eventuell ogiltighet.

Detta bekräftas av huvudtvistens innehåll, sådant detta beskrivits i beslutet om hänskjutande, av vilket framgår att sökanden har grundat sitt yrkande på det nämnda kommissionsbeslutets påstådda rättsstridighet.

Den franska regeringen har i sitt yttrande invänt att ett flertal av frågorna ligger utanför ramen för en fördragstolkning och att domstolen, om den besvarar dessa föregivna tolkningsfrågor, i realiteten tar ställning till frågor som inte avser tolkningen av fördraget utan giltigheten av EEG-institutionernas rättsakter.

Även om, såsom den franska regeringen framhåller, det inte är möjligt att med stöd av artikel 177 föra talan om ogiltigförklaring av en rättsakt, är däremot domstolen enligt samma bestämmelses ordalydelse behörig att avgöra om rättsakten är giltig.

Om domstolen kommer fram till att de frågor som ställts av en nationell domstol gäller giltigheten snarare än tolkningen av gemenskapsrättsakter, ankommer det på domstolen att omedelbart upplysa den nationella domstolen härom, utan att påtvinga denna formalia som enbart skulle försena förfarandet enligt artikel 177 och strida mot dess karaktär.

Även om en sådan strikt bundenhet till formalia är förståelig i tvisteförfaranden mellan parter vars ömsesidiga rättigheter måste vara strikt reglerade, torde så inte vara fallet inom det speciella område av rättsligt samarbete som införts genom artikel 177. Detta samarbete kännetecknas av att en nationell domstol och EG-domstolen, båda inom gränserna för sin egen behörighet, direkt och ömsesidigt skall bidra till utarbetandet av ett avgörande med syfte att säkerställa en enhetlig tillämpning av gemenskapsrätten i de olika medlemsstaterna.

I annat fall skulle resultatet bli att det överläts åt de nationella domstolarna att själva avgöra giltigheten av gemenskapens rättsakter.

Parterna i målet vid den nationella domstolen har således inte kringgått bestämmelserna i artikel 173 i fördraget. Inte heller har den nationella domstolen haft för avsikt att på nationell nivå avgöra rättsfrågor som tillhör EG-domstolens exklusiva behörighet. Vad som skett är endast att den nationella domstolen på yrkande av

parterna har gett in en begäran om förhandsavgörande till EG-domstolen, på de villkor och enligt de förfaranderegler som anges i fördraget.

Frågorna nr 1 och 2

I den första frågan har Finanzgericht begärt besked om huruvida det omtvistade beslutet av den 24 januari 1964 är underkastat kraven på motivering i artikel 190 i fördraget.

Enligt artikel 3 sista meningen i rådets förordning nr 19 om det gradvisa upprättandet av en gemensam organisation av marknaden för spannmål skall "kommissionen fatta beslut om priset fritt gränsen i enlighet med de kriterier som fastställts vid förfarande enligt artikel 26".

De rättsakter som antas med stöd av denna beslutsbehörighet är bindande för de berörda medlemsstaterna och skall betraktas som sådana beslut som avses i artiklarna 189, 190 och 191 i fördraget. Dessa artiklar är således tillämpliga på rättsakterna i fråga.

I sin andra fråga har Finanzgericht begärt besked om huruvida det omtvistade beslutet tillgodoser kraven i ovannämnda artikel 190 i den del det endast innehåller en hänvisning till ett tidigare beslut som generellt anger de överväganden kommissionen gjorde vid fastställandet av priserna fritt gränsen, eller om det måste innehålla särskilda motiv med angivande av beaktade priser, marknader, kvalitet och faktiskt tillgängliga kvantiteter, såväl som vilka kvalitetsskillnader det grundar sig på.

Beslutet av den 24 januari 1964, i dess utformning enligt anmälan till de medlemsländer till vilka det riktar sig, framstår som ett beslut om ändring av de tidigare besluten om fastställande av priserna fritt gränsen och hänvisar uttryckligen till ursprungsbeslutet av den 21 december 1962 samt till de följande besluten om ändring av de priser som fastställts genom det första beslutet.

På grundval av de uppgifter som kommissionen fått kännedom om, förklarade denna att det fanns anledning att ändra priserna i enlighet med en till beslutet bilagd tabell.

Mot bakgrund av denna serie av beslut om fastställande av priserna fritt gränsen, var det tillåtet att i det omtvistade beslutet hänvisa till de motiv i ursprungsbeslutet av den 21 december 1962 vilka var av bestående och allmän natur. Dessa motiv skall alltså anses ingå i det omtvistade beslutet.

Det av kommissionen tillämpade förfarandet att låta enbart ursprungsbeslutet offentliggöras i sin helhet och att såvitt gäller de följande besluten begränsa sig till att offentliggöra tabellerna i EGT:s jordbruksbilaga var ägnat att tillkännage för samtliga berörda att motiveringen i ursprungsbeslutet gällde fullt ut för de efterföljande besluten om ändring.

Härnäst bör prövas om den motivering som sålunda infogats i beslutet av den 24 januari 1964 i sig utgör tillräckligt stöd för beslutet.

Mot nämnda motivering har invänts att den inte innehåller en beskrivning av de faktiska omständigheter som ligger till grund för beslutet.

Enligt artikel 7 i kommissionens förordning nr 89 skall de exporterande staterna varje torsdag upprätta kriterierna för beräkningen av priset fritt gränsen för varje produkt som omfattas av förordningen och utifrån dessa beräkna priset fritt gränsen samt senast kl 15.00 underrätta kommissionen om beräkningskriterierna och priserna.

Enligt artiklarna 8 och 9 i nämnda förordning skall kommissionen varje fredag fatta beslut om priserna fritt gränsen med hjälp av dessa uppgifter.

För det fall beräkningskriterierna ändras före utsatta dagar, skall medlemsstaterna utan dröjsmål underrätta kommissionen om de nya beräkningskriterierna och om det utifrån dessa beräknade priset fritt gränsen, varefter kommissionen före den normala tidpunkten skall fatta beslut om priset fritt gränsen om detta visar sig nödvändigt på grundval av uppgifter från en medlemsstat eller kommissionens egenhändigt inhämtade information.

Kraven på motiveringen till ett beslut av denna karaktär måste anpassas till vad som är faktiskt möjligt samt till de tekniska och tidsmässiga villkoren för beslutets tillkomst.

En särskild motivering för varje individuellt pris fritt gränsen i enlighet med vad Finanzgericht anfört skulle medföra att det för flera hundra priser som skall fastställas måste ske ett offentliggörande och en teknisk utvärdering av de uppgifter som tillhandahållits av de exporterande medlemsstaterna eller som kommissionens enheter själva inhämtat.

Mot bakgrund av de tidsfrister som gäller för beslutsfattandet, å ena sidan, och antalet priser att fastställa, å andra sidan, skulle kravet på en sådan särskild motivering medföra att det i rådets förordning nr 19 och kommissionens förordning nr 89 föreskrivna systemet inte skulle kunna fungera på riktigt sätt.

Förberedelsen och avfattningen av en sådan särskild motivering skulle nämligen ta så mycket tid i anspråk att risk skulle föreligga för att prisbestämningarna skulle vara delvis inaktuella redan vid deras tillkännagivande.

En jämförelse mellan de beslutade priserna fritt gränsen och de offentliggjorda allmänna kriterierna är dessutom tillräcklig för att upplysa de sakkunniga berörda personerna om beskaffenheten av de omständigheter som legat till grund för beslutet och om utvecklingstendenserna hos dessa omständigheter.

Skyddet av dem till vilka ett beslut om faställande av priserna fritt gränsen riktar sig samt de berörda medborgarna blir – i likhet med kravet på erforderlig domstolskontroll – tillräckligt tillgodosett om kommissionen, såsom den har gjort i förevarande fall, vid de tillfällen talan förs mot ett sådant beslut inför behörig domstol låter parterna få del av de tekniska kriterier den grundat beslutet på.

Av vad som ovan anförts följer att kommissionen kunde begränsa sig till att ge en allmän redovisning av de grundläggande kriterier och det förfarande vilka utgjorde ramen för kommissionens värdering av de faktiska omständigheterna, utan att behöva precisera dessa omständigheter närmare.

Till följd härav kan de omständigheter som anförts av Finanzgericht i frågorna 1 och 2 inte anses vara av den beskaffenheten att de inverkar på giltigheten av det omtvistade beslutet.

Fråga nr 3

I sin tredje fråga har Finanzgericht ifrågasatt om inte kommissionen har brutit mot artiklarna 2 och 3 i förordning nr 19 genom att låta marknadens prissättning av korn som skördats utanför medlemsstaterna – och i synnerhet utanför Nederländerna – ligga till grund för det omtvistade beslutet.

Eftersom kommissionen i sina skriftliga yttranden medgett att den låtit nämnda prissättning ligga till grund för sitt beslut, finns det anledning att pröva dessa argument.

Den tyska versionen av de angivna artiklarna, enligt vilken priset fritt gränsen är lika med priset på produkter "stammend aus" den exporterande medlemsstaten, synes tvetydig.

Emellertid innehåller texten i de tre andra versionerna av angivna artiklar uttrycken "en provenance de", "proveniente da" och "afkomstig uit" i stället för "stammend aus", vilket bekräftar att det inte varit avsikten att i förordning nr 19 göra åtskillnad mellan produkter som skördats i den exporterande medlemsstaten och sådana som där kan omsättas fritt.

Denna tolkning är även förenlig med principerna i artikel 9 andra stycket i fördraget, enligt vilka tullunionen omfattar "varor som kommer från tredje land och som kan omsättas fritt i medlemsstaterna".

Sökanden i målet vid den nationella domstolen har även gjort gällande att i kommissionens förordning nr 86 av den 25 juli 1962, som innehåller bestämmelser för undvikande av omläggning i handeln, finns regler om olika avgifter för spannmål som skördats i en exporterande medlemsstat respektive spannmål som kommer från en sådan stat utan att ha skördats där.

Nämnda förordning kan emellertid inte förta giltigheten av de överväganden som gjorts ovan, särskilt som kommissionens förordning nr 89, antagen vid samma datum och innehållande kriterier för fastställandet av priserna fritt gränsen på spannmål, innehåller samma uttryck som förordning nr 19, vilket bekräftar att regelsystemet i förordning nr 86 inte skall ha något inflytande på systemet för fastställande av priserna fritt gränsen.

Med anledning härav är den omständigheten som anförts i den tredje frågan inte av den beskaffenheten att den inverkar på giltigheten av det omtvistade beslutet.

Frågorna nr 4–6 har ställts endast för den händelse att domstolen finner att beslutet är bristfälligt motiverat eller att det är rättsstridigt eftersom det grundar sig på prissättningen på spannmål som kommer från tredje land. Anledning saknas därför att besvara dessa frågor.

Rättegångskostnader

De kostnader som har förorsakats Frankrikes regering, Europeiska ekonomiska gemenskapens kommission samt Nederländernas och Förbundsrepubliken Tysklands regeringar, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla.

Eftersom förfarandet i förhållande till de berörda parterna utgör ett led i beredningen av den tvist som pågår inför Hessisches Finanzgericht ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

I målet har domstolen

beaktat rättegångshandlingarna

hört referentens rapport,

hört de muntliga yttrandena från sökanden vid den nationella domstolen, Europeiska ekonomiska gemenskapens kommission och Förbundsrepubliken Tyskland,

hört generaladvokatens förslag till avgörande,

beaktat artiklarna 9, 177 och 190 i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen,

beaktat rådets förordning nr 19 och Europeiska ekonomiska gemenskapens kommissions förordningar nr 86 och nr 89,

beaktat protokollet om stadgan för Europeiska ekonomiska gemenskapens domstol, och

beaktat rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol.

Mot den bakgrunden och på ovan angivna grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående de förhandsfrågor som förts vidare av Hessisches Finanzgericht – följande dom

1) **Vid prövningen av de frågor som Hessisches Finanzgericht har hänskjutit till domstolen har det inte framkommit något av beskaffenhet att inverka på giltigheten av Europeiska ekonomiska gemenskapens kommissions beslut av den 24 januari 1964 om fastställande av spannmålspriserna fritt gränsen.**

2) **Hessisches Finanzgericht skall besluta om rättegångskostnaderna i detta mål.**

På detta sätt dömt i Luxemburg den 1 december 1965.

Hammes Delvaux Strauß

Donner Trabucchi Lecourt Monaco

Domen avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 1 december 1965.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

Ch. L. Hammes
Ordförande